

"Avui tenim un partit més plural"

Pere Sampol és el nou secretari general del PSM-Nacionalistes de Mallorca, elegit en el darrer congrés d'aquesta formació política, celebrat a Palma els passats dies 30 de novembre i 1 de desembre.

Sembla haver estat un congrés diferent comparat amb altres del passat, és així?

—Ha servit fonamentalment per adequar el partit, la seva estructura, a una realitat de creixement. Al mateix temps, ens hem marcat un repte que encara mai cap partit polític no ha assolit.

—Quin és el repte?

—Donar participació vertadera a la militància. Tots els partits polítics han fracassat en aquest aspecte. Els partits ens hem convertit en un grup de persones que normalment estan també en les institucions i que no trobam canals de participació per a la militància. L'esforç nostre, el repte, és aquest: enfortir la participació de tota la militància en el partit, en definitiva garantir la democràcia interna.

—Això és una autocrítica?

—No. És el reconeixement que ja no som un grup d'amics que tenen molta confiança els uns en els altres, sinó que som un partit polític amb molts militants i que d'aquí al 1999 encara haurà crescut molt més, atès el constant creixement que experimentam.

—Han qualificat la seva ponència política d'estratègica. Què significa?

—Que no és una ponència sectorial, perquè serà en el congrés de 1998 quan aprovarem totes les ponències sectorials, les quals servirán de base per al programa electoral. La ponència ha estat d'estratègia política i jo la resumiria expressant la voluntat del PSM-Nacionalistes de Mallorca d'arribar a amples sectors socials.

—Moderant el partit?

—Més que moderar ideològicament, del que es tracta és de trobar les formes adequades per arribar a la realitat social que avui tenim a Mallorca. Per

emprar una imatge molt gràfica, podríem dir que no hem canviat la lletra, sinó que hem canviat la música, per fer-la més mellosa i entenedora per a una majoria de ciutadans. Això significa que ens situam en fase d'arribar a una gran part de la població, que la ponència defineix com a "nous mallorquins". Que són els ciutadans que, procedents d'altres zones

de l'estat o d'altres estats, són a Mallorca —voluntàriament o involuntàriament— per viure. A ells els llançam el missatge clar: els seus problemes són els nostres problemes. Volem, igualment, que els nostres problemes —fonamentalment edificar un país amb identitat pròpia— també siguin els seus. En definitiva, construir una nació, un poble, amb una sola societat sense distincions lingüístiques i culturals.

—Pot significar això que, per exemple, a més del català, Mallorca també té altres llengües?

—La ponència deixa ben clar que el català és la llengua de Mallorca. Ara, tal vegada la novetat és que el congrés ha establert que en alguns casos molt determinats, es podran acompanyar les publicacions del partit amb una explicació traduïda a diversos idiomes quan això sigui necessari perquè els col·lectius a què ens dirigim no entenguin el català. Però vull dir que per a mi la qüestió no és lingüística.

—Aleshores?

—Doncs, la constatació que una part important de la població immigrada viu en unes condicions econòmiques més precàries. Des d'aquí pensam que aquesta població ha de ser la més receptiva a la reivindicació nacionalista. Si aquí tenim poc nivell d'autogovern, amb un finançament insuficient, discriminatori, això repercuteix en una mala qualitat de serveis públics. Els usuaris d'aquests serveis són en

"Podríem dir que el PSM no ha canviat de lletra, sinó de música, per fer-la més mellosa i entenedora per a una majoria de ciutadans. Això ens situa en fase d'arribar a una gran part dels 'nous mallorquins'."

una majoria els que tenen més baix poder econòmic, i possiblement una majoria són sectors immigrants. Per tant, quan reclamam més competències, més finançament, qui s'hi hauria de sumar més a aquestes reivindicacions? Lògicament aquests grups de població.

—*Pel que fa a l'estructura dirigent del PSM, sembla que tornen els anys de direcció col·legiada o, si més no, amb presència de tots els pesos pesants del partit: vostè mateix, Mateu Morro, Sebastià Serra, Maria Antònia Vadell...?*

—Aquest fet ve de la constatació que la secretaria general, compartida amb les tasques al Parlament i al Consell Insular de Mallorca, obliga a descentralitzar-la un poc. Per això jo compartiré tasques amb Sebastià Serra, Mateu Morro i Maria Antònia Vadell. Per altra banda, respon a un funcionament que volgudament és descentralitzat, de manera que cada secretaria funcioni amb amplies graus d'autonomia, de forma que cadascuna compti amb molta participació dels militants.

—*Se sent dolgut per aquest prop del 30% de delegats que no el votaren?*

—No. Crec que hi ha una explicació òbvia. Per una banda una lògica oposició, que no puc ni vull quantificar. Per altra banda, una part de companys que pensen que no és bona la concentració de càrrecs, com així es va manifestar en el congrés amb una esmena que va ser rebutjada. Jo crec que tenen part de raó. El que passa és que en aquest precís moment en el nostre partit no era possible... però en el futur hem de tornar a un repartiment de papers, amb una clara separació de càrrecs institucionals i de partit, sense que això signifiqui que hagin d'estar mancats de coordinació. Però sí que és cert que a vegades és convenient que el partit faci pronunciaments que des de les institucions no es poden fer.

—*S'han superat les divergències passades, que sovint s'amagaven o no es volien reconèixer?*

—No s'han amagat mai. De fet, en la votació relacionada amb la incineradora de Palma i la posició que havia d'adoptar el partit en el Consell Insular es va prendre per tres vots de diferència. Això no es pot amagar. Jo sempre he dit que el partit és molt madur i quan una part de la militància perd una votació sap assumir-ho, donant una lliçó de democràcia. No crec que en un partit siguin bones les unanimitats. La crítica és sempre imprescindible.

—*Les decisions importants que ha assumit darreterament el PSM —pacte amb CDC, entrada al Govern del Consell, la qüestió de la incineradora...— l'han fet madurar, encara que hagi estat a costa de la unanimitat que semblava caracteritzar-lo?*

—Quan t'has d'enfrontar amb una decisió difícil, madures. Crec que avui tenim un partit plural que representa més la societat de la qual emana. I encara hem de ser més plurals. Si volem que el partit sigui majoritari i volem anar al capdavant d'una mobilització social en favor de més sobirania, necessitam una majoria social que vengui amb nosaltres, amb tota la seva pluralitat. Si volguéssim ser una

avantguarda política amb què la societat no s'hi senti identificada, tal vegada ens sentiríem molt satisfets de nosaltres mateixos, però no és això...

—*I això porta a assumir contradiccions.*

—Necessàriament ha de generar unes certes contradiccions internes. No tots pensam exactament igual dins el partit. Ni en el camp del nacionalisme, ni en el de l'ecologisme, ni en el de l'esquerra. Dins cada un d'aquests tres grans temes, que són els fonaments polítics del PSM, conviuen distintes sensibilitats, que lògicament es manifesten a l'hora de votar en un congrés.

—*Com s'aconsegueix aquesta majoria que ha d'acompanyar el PSM, centrant el partit?*

—Ja he dit abans que hem canviat de música, però

"Les Balears, avui, necessiten un partit nacionalista fort. Per tant, el PSM no es pot diluir dins 'oliveres' que, a més, tenen les seves arrels a Madrid. Per això anirem a les eleccions tots sols."

JOAN CELIÀ

"Si el nacionalisme es basa en la cultura, en la terra i en la gent, únicament pot ser ecologista i progressista. Precisament és això el que ens separa d'Unió Mallorquina."

no de lletra. Jo crec que és la societat la que s'ha acostat a nosaltres. Les nostres idees són les de sempre: defensa del medi, progressisme social i defensa de la solidaritat. Hi ha la percepció majoritària que patim una discriminació per part de l'estat, i això es tradueix en un desig de més autogovern. Per tant, el que ha passat és que ha crescut la consciència nacionalista, ecologista i la preocupació pels temes socials. Nosaltres començam a estar en el centre sociològic de la nostra societat. Això fa que el nostre missatge pugui ser entès per una majoria de la societat, que el veu més entenedor que mai. Però repetesc que nosaltres continuem defensant bàsicament el mateix que hem defensat sempre.

—Parlem de 1999. El congrés s'ha manifestat contra experiències com l'Ulivo.

—Miri, els mecanismes d'expressió del nacionalisme són molts: socials, polítics, culturals... però el sentiment nacional d'un poble, l'ànima de sobirania d'una nació només es quantifica en vots a opcions nacionalistes. Un partit nacionalista no pot renunciar, en cap procés electoral, a mostrar que la consciència nacional creix. És l'única manera de guanyar força en el conjunt de l'estat. Les Balears, avui, necessiten un partit nacionalista fort. Per tant, el PSM no es pot diluir dins *oliveres* que, a més, tenen les seves arrels a Madrid. Per això anirem a les eleccions tot sols.

—UPV ha declarat formalment que els Països Catalans són una nació cultural, però no política. Comparteix l'anàlisi?

—Fer nacionalisme ha estat molt més fàcil a Catalunya que no a les Balears o al País Valencià. Amb

la instauració de les autonomies a cada país, tenim un marc polític que fa que tenguim sentit la nació política vertebrada entorn de les institucions pròpies, i que es parli d'un altre referent, la nació cultural, que són els Països Catalans. Jo comprenc la decisió d'UPV: i reconec que nosaltres utilitzam una ambigüitat calculada, en aquest sentit. Però no crec que UPV, ni sens dubte nosaltres, renunciem a articular polítiques comunes amb Catalunya.

—Vostès ja s'han manifestat contents per la seva col·laboració amb CDC. L'actual pacte dels convergents amb el PP no els espanta, en el sentit que ho puguin utilitzar els seus contrincants polítics d'esquerra a les Balears?

—L'acord es basa en el respecte a les diferències ideològiques de cada formació i, a la vegada també, es basa en el respecte a la sobirania de cada partit en el seu país. Dit això, també he de dir que, al PP nosaltres, el patim aquí i el coneixem prou bé... la veritat és que els acords entre Convergència i el PP a nivell d'estat no ens ajuden, però és obvi que responen a la sobirania de CDC.

—CDC s'ha manifestat clarament contra allò que s'ha dit "el *café per a tots*", del qual beu l'autonomia balear.

—A Convergència no li interessa el *café per a tots* en funció de la seva reivindicació del fet nacional. Però aquí hem de ser conscients que *bevem* d'aquest *café*. Si ara hi ha un augment competencial fruit d'un nou pacte autonòmic, aquí en tendrem el mateix benefici que en pugui tenir la Rioja. Aquesta és la desgràcia. Però això ens duu a una conclusió: que cap aliança solucionarà cap problema nostre. L'hem de resoldre nosaltres mateixos i l'única manera és augmentar el pes polític del nacionalisme.

—La conclusió d'aquesta anàlisi no seria que el PSM i UM haurien de col·laborar per arribar a una sola oferta nacionalista?

—No necessàriament. Nosaltres entenem que la realitat econòmica de les Illes és típicament colonial —treball precari, pensions de misèria...— i basada en l'explotació del territori. Davant això el nacionalisme només pot ser progressista, per intentar corregir les desigualtats socials, i ecologista per evitar

l'abús dels limitats recursos naturals. El creixement econòmic només pot ser sostingut i basat en aquestes dues constatacions. Si el nacionalisme es basa en la cultura, en la terra i en la gent, únicament pot ser ecologista i progressista. Precisament és això el que ens separa d'Unió Mallorquina.

"Nosaltres començam a estar en el centre sociològic de la nostra societat. Això fa que el nostre missatge sigui més entenedor que mai. Però continuem defensant el mateix que hem defensat sempre."

Miquel Payeras